

Az Országgyűlés
Törvényalkotási bizottsága

Iromány száma: **T/15967/**

Benyújtás dátuma: 2021. május **17.**

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: **T/15967/7**

Érkezett: **2021 MÁJ 17.**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Egységes javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Hende Csaba, elnök**

Törvényjavaslat címe: **A szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről**

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 46. § (10) bekezdése alapján az előterjesztő megküldte „**a szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről**” szóló, **T/15967.** számú **törvényjavaslat** és az összegző módosító javaslat egybeszerkesztett, ellenjegyzésével ellátott szövegét (a továbbiakban: egységes javaslattervezet).

Az egységes javaslattervezetet megvizsgálva megállapítottam, hogy az megfelelően tartalmazza a törvényjavaslat és az összegző módosító javaslat egybeszerkesztett szövegét, ezért a HHSZ 46. § (11) bekezdés a) pontja alapján azt egységes javaslatként benyújtom.

Budapest, 2021. május „**17.**”

Tisztelettel:

Hende Csaba

elnök

Az Országgyűlés
Törvényalkotási bizottsága

Elnök:

EGYSÉGES JAVASLAT

**A szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló
T/15967. számú törvényjavaslat**

ZÁRÓSZAVAZÁSÁHOZ

Előterjesztő:
igazságügyi miniszter

Budapest, 2021. május „16.”

2021. évi ... törvény
a szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről

I. Fejezet

Általános szabályok

1. A törvény hatálya

1. §

E törvény hatálya a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet), valamint az 1986. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában az 1980. évi október 25. napján kelt egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) hatálya alá tartozó ügyekre terjed ki.

2. Központi hatóságok

2. §

(1) A Rendelet 76. cikke szerint kijelölt magyar központi hatóság – a (2) bekezdés szerinti kivétellel – a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: gyermekvédelmi központi hatóság).

(2) A külföldre elvitt gyermekek visszahozatala, valamint a Magyarországra hozott gyermekek visszavitele iránti ügyek tekintetében a Rendelet 76. cikke, továbbá az Egyezmény 6. cikke szerinti központi hatóság az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: gyermekelviteli központi hatóság).

3. §

Az e törvény hatálya alá tartozó ügyekben a központi hatósági feladatok ellátása során az alapelvekre, a megkeresésre, a kapcsolattartás általános szabályaira, az adatkezelésre, az adatok zárt kezelésére, a határidő számítására, a döntés tartalmára és közlésére az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

II. Fejezet

A gyermekek jogellenes külföldre vitele

3. A kérelem előterjesztésére, valamint a központi hatóság feladataira vonatkozó közös rendelkezések

4. §

(1) Ha a gyermek tartózkodási helyének kijelölése tekintetében a szülői felügyelet gyakorlására jogosult szülő vagy gyám (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a külföldre elvitt gyermek visszahozatalára irányuló, a gyermeket jogellenesen külföldre elvivő vagy ott visszatartó személy elleni eljárás megindításához központi hatósági közreműködést kér, a gyermek

visszahozatala iránti kérelem (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmezőnek a gyermek visszahozatala iránti eljárással kapcsolatban jogi tanácsadást biztosít.

5. §

(1) A gyermekelviteli központi hatóság a kérelmet visszautasítja, ha a kérelem az Egyezmény 27. cikkére, valamint a Rendelet 22. cikkére tekintettel nyilvánvalóan alaptalan.

(2) A kérelmező az (1) bekezdés szerinti döntés ellen közigazgatási pert kezdeményezhet.

6. §

Ha az eljáró külföldi bíróság a magyarországi kérelmezőt vagy más személyt kíván elektronikus hírközlő eszköz útján közvetlenül meghallgatni, ezt a gyermekelviteli központi hatóság az ilyen bizonyításfelvételt lehetővé tevő, az Európai Unió általános hatályú közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés hiányában is engedélyezheti. A kérelmező meghallgatáshoz való jogának érvényesülése érdekében az engedélyezés során a közvetlen bizonyításfelvétel feltételei a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény 80. §-ában foglaltaktól eltérően is megállapíthatók.

III. Fejezet

A gyermekek jogellenes Magyarországra hozatala

4. A kérelem előterjesztésére, valamint a központi hatóság feladataira vonatkozó közös rendelkezések

7. §

(1) Ha a gyermek tartózkodási helyének kijelölése tekintetében a szülői felügyelet gyakorlására jogosult személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a gyermek visszavételére irányuló, a gyermeket jogellenesen Magyarországra hozó vagy itt visszatartó személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmezett) elleni eljárás megindításához a központi hatósági közreműködést a külföldi központi hatóság útján kéri, a gyermek visszavitele iránti kérelem (e Fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) Ha a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmező közvetlenül a gyermekelviteli központi hatósághoz fordul, az a kérelmezőnek jogi tanácsadást biztosít.

(3) A kérelmet és mellékleteit, továbbá az eljárás során a későbbiekben előterjesztendő iratokat – az Egyezmény 24. cikkének sérelme nélkül – magyar nyelvű fordítással ellátva kell benyújtani.

8. §

(1) A gyermekelviteli központi hatóság közreműködésének megtagadására az 5. §-ban foglaltak megfelelően alkalmazandók.

(2) Ha a közreműködés megtagadásának nincs helye, a gyermekelviteli központi hatóság a kérelmezettet a gyermek önkéntes visszavételére vagy visszaadására hívja fel vagy a (3) bekezdés

szerint kezdeményezi az ügy békés rendezését, kivéve, ha ezt a kérelmező kifejezetten ellenzi vagy az ügy körülményeiből megállapíthatóan ez az eljárás eredményességét veszélyeztetné.

(3) A gyermekelviteli központi hatóság a kérelmezettet tájékoztatja arról, hogy az 5. alcím alatti bírósági eljárás megindítását megelőzően közvetítő igénybevételére van lehetőség, és információt nyújt a közvetítői eljárás menetéről. Ha a kérelmezett részt kíván venni a közvetítői eljárásban, a gyermekelviteli központi hatóság erről a kérelmezőt értesíti. A kérelmező és a kérelmezett erre vonatkozó kérelme esetén a gyermekelviteli központi hatóság segítséget nyújt a közvetítői eljárás megindításához.

9. §

(1) Ha a békés rendezésre irányuló kezdeményezés nem vezet eredményre és a kérelmezőnek nincs meghatalmazott jogi képviselője, a gyermekelviteli központi hatóság a gyermek visszavitele iránti bírósági eljárás megindítása érdekében az Egyezmény 7. cikk g) pontjára tekintettel, a kérelmező által az Egyezmény 28. cikke alapján adott meghatalmazás alapján ügyvédet bíz meg és erről a kérelmezőt értesíti. A megbízott ügyvéd a kérelmező azonosítását mellőzi.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd a teljes eljárás során – beleértve a végrehajtási eljárást is – ellátja a kérelmező képviseletét.

(3) Ha a kérelmező az eljárás bármely szakaszában más jogi képviselőnek ad meghatalmazást, a gyermekelviteli központi hatóság az általa megbízott ügyvédnek adott megbízást felmondja.

5. A bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezések

10. §

A Magyarországra hozott gyermek visszavitele iránti bírósági eljárás lefolytatására a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) kizárólagosan illetékes.

11. §

(1) A bíróság polgári nemperes eljárásban soron kívül jár el. Az eljárásban – e törvény előző rendelkezése hiányában – a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel, és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az eljárásban szünetelésnek helye nincs.

(3) Az eljárásban bírósági titkár nem járhat el.

(4) Az eljárás tárgyi költségmentes.

12. §

Ha a visszavitel iránti kérelem nem felel meg az Egyezmény 8. cikkében foglaltaknak, vagy más okból kiegészítésre szorul, a bíróság a kérelmezőt megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra hívja fel. Ha a kérelmező a hiányokat határidőben nem pótolja, a bíróság a kérelmet visszautasítja.

13. §

(1) Ha a kérelmezett és a gyermek a rendelkezésre álló címen nem található meg, a bíróság az eljárást felfüggeszti és – az ismeretlen helyen lévő kérelmezett és a gyermek tartózkodási helyének megállapítása érdekében – elrendeli a felkutatásukat az idézendő felkutatására vonatkozó szabályok szerint.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti intézkedés nem vezet eredményre, a bíróság az eljárást megszünteti.

(3) Ha a bíróság hivatalos tudomást szerez arról, hogy a gyermeket az Egyezmény egy másik részes államába vitték, ideértve azon államot is, ahol a gyermeknek az elvitelt megelőzően szokásos tartózkodási helye volt, az eljárást megszünteti, és ha az szükséges, a kérelmet az Egyezmény 9. cikkében foglalt intézkedések megtétele céljából megküldi a gyermekelviteli központi hatóságnak.

14. §

Ha a kérelmező a kérelmet a 10. § szerinti bíróságon a gyermekelviteli központi hatóság közreműködése nélkül terjeszti elő, e bíróság a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránt indított perben eljáró bíróságot értesíti az előtte indult eljárásról az Egyezmény 16. cikkének alkalmazása céljából.

15. §

A bíróság a kérelmező kérelmére az eljárás során ideiglenes intézkedéssel a polgári perrendtartásról szóló törvényben foglalt feltételek hiányában is elrendelheti a kérelmezőnek a gyermekkel való kapcsolattartását, kivéve, ha az nyilvánvalóan ellentétes a gyermek érdekével.

16. §

(1) A bíróság tájékoztatást nyújt a közvetítés igénybevételének lehetőségéről, annak módjáról és előnyeiről, az esetleges megállapodás bírósági egyezségbe foglalásának lehetőségéről.

(2) Ha az ügyben közvetítői eljárás indul, ennek befejezésére a bíróság határidőt állapít meg.

17. §

(1) A bíróság az eljárás során a kérelmezőt és kérelmezettet is személyesen meghallgatja, és gondoskodik a gyermek meghallgatásáról is, kivéve, ha a gyermek ítélőképességének hiánya ezt nem teszi lehetővé. A meghallgatást legkésőbb a kérelemnek a bírósághoz érkezésétől számított 8. napra kell kitűzni, amelyhez a bíróság szükség esetén a gyermekelviteli központi hatóság közreműködését kérheti.

(2) Bizonyításnak csak az Egyezmény 12-15. és 20. cikkében, valamint a Rendelet 27. cikk (1) és (3) bekezdésében meghatározott körben van helye. A bíróság bizonyítékok külföldről való beszerzése érdekében kérheti a gyermekelviteli központi hatóság közreműködését.

18. §

(1) Ha a bíróság a gyermek visszavitelét elrendeli, határidőt állapít meg a gyermek visszavételére, a határidő eredménytelen eltelte esetére pedig meghatározza a gyermeknek a kérelmező részére való átadása helyét és időpontját. A Rendelet 27. cikk (6) bekezdése szerinti esetben a bíróság a határozatot előzetesen végrehajthatónak nyilváníthatja.

(2) A bíróság a gyermek visszavitelének elrendelésével egyidejűleg védelmi intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy megvédje a gyermeket az Egyezmény 13. cikk b) pontja szerinti testi vagy

lelki károsodás súlyos kockázatától, ha az ilyen intézkedések szükségességének vizsgálata és meghozatala nem késlelteti indokolatlanul a visszaviteli eljárást. A bíróság így különösen elrendelheti

- a) a kérelmezett és a gyermek megélhetéséhez szükséges költségekhez való pénzbeli hozzájárulás ügyvédi letétbe helyezését,
- b) a kérelmezett és a gyermek lakhatásához nyújtott támogatást vagy
- c) a kérelmező és a gyermek közötti felügyelt kapcsolattartást.

19. §

(1) A 18. § (1) bekezdése szerinti esetben a kérelmezőt képviselő ügyvéd munkadíját is a kérelmezett viseli. A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd munkadíját az ügyvéd részére történő teljesítéssel a kérelmezett viseli.

(2) A visszavitel elrendelésének megtagadása esetén a gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd munkadíját az állam viseli.

20. §

(1) A bíróság a kérelem tárgyában hozott határozatot a kérelmezőnek és a kérelmezettnek soron kívül kézbesíti.

(2) A határozat ellen nyolc napon belül fellebbezésnek van helye. A fellebbezésre vonatkozó észrevételeit az ellenérdekű fél a fellebbezés vele való közlésétől számított öt napon belül terjesztheti elő.

21. §

(1) A Rendelet 29. cikk (2) bekezdése szerinti tanúsítványt a Rendelet I. mellékletében, és a Rendelet 36. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet IV. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával az elsőfokon eljáró bíróság állítja ki.

(2) A bíróság az (1) bekezdés szerinti, a Rendelet IV. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiállított tanúsítványt kérelemre kijavítja; a kijavításról szóló végzést kézbesíti a feleknek. A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(3) A Rendelet 29. cikk (3) bekezdése szerinti iratokat, ha a bíróság azokat nem közvetlenül küldi meg az eljáró külföldi bíróságnak, a gyermekelviteli központi hatóságnak küldi meg.

6. A végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezések

22. §

(1) Ha a gyermek átadására kötelezett kérelmezett a gyermeket a bírósági határozatban megjelölt helyen és időben nem adja át a kérelmezőnek vagy általa meghatalmazott személynek, a gyermek átadására – a (2) bekezdés szerinti eltéréssel – a bírósági végrehajtásról szóló törvény alkalmazandó.

(2) Ha a végrehajtani kért határozat a 18. § (2) bekezdése szerinti védelmi intézkedést tartalmaz és végrehajtása Magyarországon lehetséges, azonban a végrehajtást kérő a védelmi intézkedésnek nem tett eleget, a bíróság a végrehajtási lap kiállítását megtagadja.

IV. Fejezet

A kapcsolattartás külföldön való biztosítása

7. A kapcsolattartás külföldön való biztosítása az Egyezmény alapján

23. §

(1) Ha a Magyarországon tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a külföldön élő gyermekkel való kapcsolattartás biztosítása érdekében központi hatósági közreműködést kér, az Egyezmény 21. cikke szerinti kapcsolattartás iránti kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) A kérelem benyújtására és a gyermekelviteli központi hatóság feladataira a 4–6. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

8. A kapcsolattartás az Európai Unió másik tagállamában való biztosítása a Rendelet alapján

24. §

(1) Ha a kérelmező Dánia kivételével az Európai Unió másik tagállamában élő gyermekkel való kapcsolattartás biztosítása érdekében központi hatósági közreműködést kér, kapcsolattartás iránti kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekvédelmi központi hatóság látja el.

(2) Ha a külföldi központi hatóság közreműködik a kapcsolattartás biztosítására irányuló eljárásban, a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmezőnek a gyermekvédelmi központi hatóság segítséget nyújt a kapcsolattartás biztosítása iránti kérelem elkészítéséhez.

V. Fejezet

A kapcsolattartás belföldön való biztosítása

9. A kapcsolattartás belföldön való biztosítása az Egyezmény alapján

25. §

(1) Ha az Európai Unió területén kívül – ideértve Dániát is – tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a Magyarországon tartózkodó gyermekkel való kapcsolattartása biztosításához a központi hatósági közreműködést a külföldi tartózkodási helye szerinti állam központi hatósága útján kéri, a kapcsolattartás biztosítása iránti kérelem (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) Ha a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmező közvetlenül a gyermekelviteli központi hatósághoz fordul, az a kérelmezőnek jogi tanácsadást biztosít.

(3) A kérelmet és mellékleteit, továbbá az eljárás során a későbbiekben előterjesztendő iratokat – az Egyezmény 24. cikkének sérelme nélkül – magyar nyelvű fordítással ellátva kell benyújtani.

26. §

(1) A kérelem gyermekelviteli központi hatóság általi visszautasítására az 5. §-t kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha a kérelem visszautasításának nincs helye, a gyermekelviteli központi hatóság kezdeményezi az ügy békés rendezését, a kapcsolattartás önkéntes alapon való biztosítását, és a feleket tájékoztatja a közvetítői eljárás lehetőségéről. A közvetítés tekintetében a 8. § (3) bekezdésében foglaltak megfelelően irányadók.

27. §

(1) Ha az ügy békés úton nem rendezhető és a kérelmezőnek nincs jogi képviselője, a gyermekelviteli központi hatóság ügyvédnek ad megbízást a kapcsolattartás rendezése, megváltoztatása vagy végrehajtása iránti eljárás megindítása érdekében.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd a teljes eljárás során – beleértve a végrehajtási eljárást is – ellátja a kérelmező képviseletét.

(3) Ha a kérelmező az eljárás bármely szakaszában más jogi képviselőnek ad meghatalmazást, a gyermekelviteli központi hatóság az általa megbízott ügyvédnek adott megbízást felmondja.

10. A kapcsolattartás belföldön való biztosítása a Rendelet alapján

28. §

(1) Dánia kivételével az Európai Unió tagállamában tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) kérelme irányulhat

- a) a kapcsolattartás rendezésére,
- b) a korábban szabályozott kapcsolattartás megváltoztatására, vagy
- c) a kapcsolattartás végrehajtására [az a)–c) pont a továbbiakban együtt: a kapcsolattartás biztosítása].

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti kérelem tekintetében a kérelmező a tartózkodási helye szerinti tagállam kijelölt központi hatósága útján vagy közvetlenül benyújtott kérelmével központi hatósági közreműködést kér, a kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekvédelmi központi hatóság látja el.

(3) Ha az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kérelem elbírálása gyámhatósági hatáskörbe tartozik, a gyermekvédelmi központi hatóság a kérelem gyámhatósághoz való megküldésével intézkedik az eljárás megindítása iránt.

(4) Ha az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kérelem elbírálása bírósági hatáskörbe tartozik, továbbá a (1) bekezdés c) pontja szerinti kérelem esetén, a gyermekvédelmi központi hatóság tájékoztatást nyújt a kérelmezőnek az illetékes bíróságról és a jogi segítségnyújtás lehetőségéről.

VI. Fejezet

A Rendelet végrehajtásához szükséges és a külföldi tartózkodási hely kijelölésével kapcsolatos egyéb rendelkezések

29. §

A Rendelet 91. cikk (3) bekezdése szerinti kommunikációban a magyar és az angol nyelv használható. A gyermekvédelmi központi hatóság és a gyermekelviteli központi hatóság ettől eltérő további nyelveket is elfogadhat.

30. §

Ha a Rendelet 12., 13., 15. és 20. cikkének alkalmazása körében a magyar bíróság, gyámhatóság vagy az Európai Unió valamely tagállamának bírósága vagy más hatósága a Rendelet 76. cikke alapján kijelölt magyar központi hatóság közreműködését kéri, az erre vonatkozó megkeresés teljesítése iránt a gyermekvédelmi központi hatóság intézkedik.

31. §

(1) Az eljáró gyámhatóság kérelemre kiállítja a Rendelet 36. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet III. mellékletében, a Rendelet 47. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet V. mellékletében, és a Rendelet 49. cikk (1) bekezdése szerinti tanúsítványt a Rendelet VII. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával.

(2) A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal kérelemre vagy hivatalból kijavítja az (1) bekezdés szerinti, a Rendelet III. és V. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával az illetékességi területén működő gyámhatóság által kiállított tanúsítványt.

(3) A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal az (1) bekezdés szerinti, a Rendelet V. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával az illetékességi területén működő gyámhatóság által kiállított tanúsítványt kérelemre vagy hivatalból visszavonja. A visszavonásról szóló határozat ellen a felek közigazgatási pert kezdeményezhetnek.

32. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:166. §-át és 4:175. § (3) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ha a gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése iránti kérelem szülői felügyelettel kapcsolatos bírósági keresetben vagy szülői felügyelettel kapcsolatos per megindítását követően kerül előterjesztésre, a kérelemről a bíróság dönt. A gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése esetén a bíróság és a gyámhatóság kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból dönt a kapcsolattartásról is.

VII. Fejezet

Adatvédelmi rendelkezések, az iratokhoz való hozzáférés

11. Célhoz kötöttség

33. §

Az e törvény alkalmazásával összefüggésben a magyar hatóságok tudomására jutott adatok csak a külföldre elvitt vagy Magyarországra hozott gyermek visszavitele, a gyermekkel való kapcsolattartás és a szülői felelősséget érintő egyéb eljárás lefolytatása céljából használhatók fel.

12. Iratbetekintés

34. §

(1) Az e törvény hatálya alá tartozó ügyben a központi hatóságok birtokában lévő iratokba való betekintésre – a (2) bekezdés szerinti kivételekkel – az Ákr. iratbetekintésre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy ahol az Ákr. ügyfelet említ, azon az e törvény szerinti kérelmezőt vagy kérelmezettet kell érteni.

(2) Ha ez az ellenérdekű fél vagy a gyermek érdekeinek sérelmével járna, nem tekinthet be a kérelmező vagy a kérelmezett

- a) az ellenérdekű félnek a jogi képviselőjével, továbbá a magyar és külföldi központi hatóságokkal folytatott kommunikációját tartalmazó iratokba,
- b) a központi hatóságoknak az intézkedéseik előkészítésével kapcsolatos belső irataiba,
- c) a központi hatóságoknak más hatóságokkal folytatott kommunikációját tartalmazó iratokba.

VIII. Fejezet

Záró rendelkezések

13. Felhatalmazó rendelkezés

35. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a gyermekvédelmi központi hatóság és a gyermekelviteli központi hatóság feladatai ellátásának részletes szabályait.

14. Hatályba léptető rendelkezések

36. §

Ez a törvény 2022. augusztus 1-jén lép hatályba.

15. Az Európai Unió jogának való megfelelés

37. §

Ez a törvény a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

16. Módosító rendelkezések

38. §

(1) A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 16. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Végrehajtási lapot állít ki)

„c) külföldi bírósági határozat alapján az adós lakóhelye, székhelye, – ezek hiányában az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyának helye, külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve közvetlen kereskedelmi képvisellete esetén a fióktelep, illetőleg a képvisellete helye –, a szülői felügyelet tárgyában hozott külföldi határozat alapján a kötelezett, vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság, Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság,”

(2) A Vht. 16. §-a a következő p) ponttal egészül ki:

(Végrehajtási lapot állít ki)

„p) a kapcsolattartás tárgyában hozott határozat kivételével a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló (EU) 2019/1111 2019. június 25-i tanácsi rendelet (a továbbiakban: (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet) 36. vagy 47. cikke alapján kiállított tanúsítvánnyal

ellátott külföldi határozat alapján a kötelezett, vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság, Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság.”

39. §

A Vht. 23/B. § (1) bekezdése a következő f) és g) ponttal egészül ki:

(Az okiratot végrehajtási záradékkal látja el a következő bíróság:)

„f) a kapcsolattartás tárgyában kiállított közokirat vagy létrejött megállapodás kivételével az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 66. cikke alapján kiállított tanúsítvánnyal ellátott közokirat vagy megállapodás alapján a kötelezett, vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság, Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság,

g) a szülői felügyelet tárgyában külföldön létrejött egyezség alapján a kötelezett, vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság, Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság.”

40. §

(1) A Vht. 31/C. § (1) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

(Az elsőfokon eljáró bíróság kérelemre kiállítja)

„j) az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 36. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti tanúsítványt az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet II. mellékletében, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 36. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti tanúsítványt az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet III. mellékletében, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 47. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti tanúsítványt az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet V. mellékletében, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 47. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti tanúsítványt az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet VI. mellékletében, és az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 49. cikkének (1) bekezdése szerinti tanúsítványt az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet VII. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával.”

(2) A Vht. 31/C. §-a a következő (6a) és (6b) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) A bíróság az (1) bekezdés j) pontja szerinti, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet II., III., V. és VI. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiállított tanúsítványt kérelemre kijavítja; a kijavításról szóló végzést kézbesíti a feleknek. A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(6b) A bíróság az (1) bekezdés j) pontja szerinti, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet V. és VI. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiállított tanúsítványt kérelemre vagy hivatalból visszavonja. A visszavonásról szóló végzést kézbesíti a feleknek, akik a végzés ellen fellebbezhetnek.”

41. §

A Vht. 48. §-a a következő (9) és (10) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A végrehajtást fogantató bíróság dönt a szülői felügyelet tárgyában hozott határozat, kiállított közokirat vagy létrejött megállapodás végrehajtásának az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 56. cikk (1)-(2) és (4) bekezdése szerinti felfüggesztéséről. A végrehajtást fogantató bíróság a kötelezett kérelmére kivételesen felfüggesztheti a szülői felügyelet tárgyában hozott, az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó külföldi határozat, illetve külföldön létrejött egyezség végrehajtását, ha a végrehajtás a gyermek számára testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna a határozat meghozatala után felmerült ideiglenes akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán. A bíróság a felfüggesztés indokoltságával kapcsolatban kikéri a gyámhatóság

véleményét. A bíróság a végrehajtás felfüggesztését elrendelő határozatban határidőt szab annak igazolására, hogy a felfüggesztés oka továbbra is fennáll. A határidő elmulasztása esetén, továbbá, ha a felfüggesztés oka megszűnt, a végrehajtást soron kívül folytatni kell.

(10) A kapcsolattartás tárgyában hozott külföldi határozat, külföldön kiállított közokirat, létrejött egyezség vagy megállapodás végrehajtásának felfüggesztésére a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnt.) 22/L. §-át kell alkalmazni.”

42. §

A Vht. 208. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„208. §

Ha a külföldi határozat a 205. § szerint végrehajtható, a 16. § c), illetve d) pontjában említett bíróság, valamint kapcsolattartás tárgyában hozott külföldi határozat tekintetében a kötelezett, vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság, Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság a végzésével a külföldi határozatra végrehajtási tanúsítványt vezet, amelyben azt tanúsítja, hogy a határozat a magyar jog szerint a belföldi bíróság (választottbíróság) határozatával azonos módon végrehajtható.”

43. §

(1) A Vht. 211. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A bíróság akkor is visszavonja a végrehajtási lapot vagy törli a végrehajtási záradékot, ha az adós vagy a kötelezett kérelmére megállapítja, hogy

a) a 805/2004/EK rendelet 21. cikke alapján a végrehajtás visszautasításának,

b) az 1896/2006/EK rendelet 22. cikkének (1) bekezdése vagy a 861/2007/EK rendelet 22. cikkének (1) bekezdése alapján a végrehajtás elutasításának vagy

c) a 4/2009/EK tanácsi rendelet 21. cikk (2) bekezdésének második albekezdése, az 1215/2012/EU rendelet 46. cikke vagy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 41. cikke alapján a végrehajtás megtagadásának

feltételei fennállnak.”

(2) A Vht. 211. §-a a következő (4)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A bíróság - az (1) és (3) bekezdésben foglalt eseteken túl - akkor is visszavonja a szülői felügyelet tárgyában hozott külföldi határozat, külföldön kiállított közokirat, külföldön létrejött egyezség vagy megállapodás (a továbbiakban e bekezdésben együtt: határozat) alapján kiállított végrehajtási lapot, ha

a) a kötelezett kérelmére megállapítja, hogy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 56. cikk (6) bekezdése alapján a végrehajtás megtagadásának feltételei fennállnak vagy

b) a kötelezett kérelmére megállapítja, hogy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó határozat végrehajtása a gyermek számára tartósan a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna a határozat meghozatala után felmerült akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott jogorvoslatok tekintetében bírósági titkár nem járhat el. A bíróság a végrehajtási lap visszavonásának indokoltságával kapcsolatban kikéri a gyámhatóság véleményét.

(6) A kapcsolattartás tárgyában hozott külföldi határozat, külföldön kiállított közokirat, külföldön létrejött egyezség vagy megállapodás végrehajtása iránti eljárás megszüntetésére a Bpnt. 22/L. §-át kell alkalmazni.”

44. §

A Vht. 317. § (2) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

(E törvény)

„k) 16. § *p*) pontja, 23/B. § (1) bekezdés *f*) pontja, 31/C. § (1) bekezdés *j*) pontja, 31/C. § (6a)-(6b) bekezdése, 48. § (9) bekezdése, 211. § (3) bekezdés *c*) pontja, 211. § (4) bekezdés *a*) pontja és 211. § (5) bekezdése a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet”

(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

45. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvtv.) 128. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyámügyi eljárásban meg kell hallgatni a szülőt és más törvényes képviselőt, a gondozót, a korlátozottan cselekvőképes gyermeket, a cselekvőképességében a gyámügyi eljárásban felmerülő jognyilatkozat tekintetében részlegesen korlátozott személyt és az ítélőképessége birtokában levő cselekvőképtelen gyermeket, továbbá minden esetben azt, akivel szemben kötelezettséget kívánnak megállapítani, valamint – szükség szerint – a gyermek más közeli hozzátartozóit. A gyámügyi eljárásban a nyilatkozattétel lehetőségéről az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - a törvényes képviselő egyidejű tájékoztatása mellett - értesíteni kell. A meghallgatást mellőzni lehet, ha a meghallgatás miatti késedelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna.”

46. §

A Gyvtv. 189. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„**189. §** (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatalok munkahelyi védelméről, az Mt. irányadó rendelkezéseivel együtt;

b) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.

d) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikk (5) és (6) bekezdése.

(2) E törvény a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 21. cikkének végrehajtását szolgálja.”

47. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:171. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bíróságnak az eljárása során - elháríthatatlan akadály esetét kivéve - mindkét szülőt meg kell hallgatnia és értesítenie kell az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket a nyilatkozattétel lehetőségéről. Ha a gyermek a meghallgatását maga kéri, vagy ha azt a bíróság kérelem hiányában is indokoltnak tartja, a bíróság a gyermeket közvetlenül vagy szakértő útján meghallgatja. Ha a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte, szülői felügyeletére és elhelyezésére vonatkozó döntés egyetértésével hozható, kivéve, ha a gyermek választása a fejlődését veszélyezteti.”

48. §

A Ptk. 8:6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény

a) a központi szerződő felek helyreállítására és szanálására irányuló keretrendszerrel, továbbá az 1095/2010/EU, a 648/2012/EU, a 600/2014/EU, a 806/2014/EU és az (EU) 2015/2365 rendelet, valamint a 2002/47/EK, a 2004/25/EK, a 2007/36/EK, a 2014/59/EU és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról szóló, 2020. december 16-i (EU) 2021/23 európai parlamenti és a tanácsi rendelet;

b) a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

49. §

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 528. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A kötelezett keresettel kérheti a szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló törvény alapján a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavételét elrendelő határozat végrehajtásának megszüntetését, ha a végrehajtás a gyermek számára tartósan a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna a határozat meghozatala után felmerült akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán. A bíróság a végrehajtás megszüntetésének indokoltságával kapcsolatban kikéri a gyámhatóság véleményét.”

50. §

A nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nmjt.) 101. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 6. cikkében meghatározott esetben magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal házassági ügyekben, ha a házastársak egyike magyar állampolgár.”

51. §

Az Nmjt. 106. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 14. cikkében meghatározott esetben magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal a szülői felügyeletet, a kapcsolattartást és a gyámságot érintő eljárásra, ha a gyermek magyar állampolgár.”

52. §

Az Nmjtvt. 127. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény)

„b) 101. § (1) bekezdése és 106. §-a a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendeletnek,”

(a végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

53. §

A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnt.) a következő 7/C. alcímmel egészül ki:

„7/C. A kapcsolattartásra vonatkozó külföldi határozat végrehajtása

22/L. §

(1) § A 7/A. alcím rendelkezéseit kell alkalmazni a kapcsolattartás tárgyában hozott külföldi határozat, külföldön kiállított közokirat, létrejött egyezség vagy megállapodás (a továbbiakban e §-ban együtt: külföldi határozat) végrehajtására is, a (2)-(5) bekezdésben megállapított eltérésekkel.

(2) Ha a bíróság a kötelezett kérelmére megállapítja, hogy a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (a továbbiakban: (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet) hatálya alá nem tartozó külföldi határozat végrehajtása a határozat meghozatala után felmerült ideiglenes akadály miatt vagy a körülmények ideiglenes megváltozása folytán a gyermek számára testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna, a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást kivételesen felfüggesztheti.

(3) Ha a bíróság a kötelezett kérelmére megállapítja, hogy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó külföldi határozat végrehajtása a határozat meghozatala után felmerült akadály miatt vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán a gyermek számára tartósan testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna, a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást megszünteti.

(4) Ha a bíróság megállapítja, hogy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 56. cikk (6) bekezdése szerint a végrehajtás megtagadásának feltételei fennállnak, a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást kérelemre megszünteti.

(5) Ha a bíróság megállapítja, hogy az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 41. cikke szerint a végrehajtás megtagadásának feltételei fennállnak, a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást kérelemre megszünteti.

(6) A (2)-(4) bekezdés, valamint az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 56. cikk (4) bekezdése szerinti esetben a bíróság a felfüggesztés, valamint a megszüntetés indokoltságával kapcsolatban kikéri a gyámhatóság véleményét.

(7) A (3)-(4) bekezdésben meghatározott esetben bírósági titkár nem járhat el.

(8) A bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást felfüggesztő határozatában határidőt szab annak igazolására, hogy a felfüggesztés oka továbbra is fennáll. A

határidő elmulasztása esetén, továbbá, ha a felfüggesztés oka megszűnt, a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást soron kívül folytatni kell.

(9) Ha a bíróság a 22/D. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint határozott, és ezt követően a (2) bekezdés szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást felfüggeszti, a Vht.-nak a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó szabályai alkalmazandóak.

(10) Ha a bíróság a 22/D. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint határozott, és ezt követően a (3)-(5) bekezdés szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárást megszünteti, a Vht.-nak a végrehajtás megszüntetésére vonatkozó szabályai alkalmazandóak.”

54. §

A Bpnt. 8. alcíme a következő 26. §-sal egészül ki:

„26. §

E törvény 22/L. §-a a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

55. §

A Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, az 1980. évi október 25. napján kelt szerződés kihirdetéséről szóló 1986. évi 14. törvényerejű rendelet 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról az igazságügyért felelős miniszter gondoskodik.”

56. §

Hatályát veszti a Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, az 1980. évi október 25. napján kelt, az 1986. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett szerződés végrehajtásáról szóló 7/1988. (VIII.1.) IM rendelet.